

Redactioneel

De artikelen in dit nummer hebben betrekking op onderzoek uitgevoerd door onderzoekers in hbo's, al dan niet in samenwerking met wo, en gericht op onderwijsvernieuwing. Dit illustreert dat er inmiddels een onderzoekspraktijk in het hbo is ontstaan, die zichtbaar resultaten aflevert en bijdragen levert aan onderwijsvernieuwing.

In het eerste artikel gaan Vermeulen, Keijzer, Bokhorst en Van Dam op zoek naar bruikbare en toegankelijke onderzoeksmethoden, zoals die binnen lectoraten en kenniskringen van hbo's inmiddels worden toegepast. Ze beschrijven hoe ze met elementen uit verschillende onderzoeksbenaderingen een passende onderzoeksaanpak trachten te ontwikkelen, die een bijdrage levert aan de kennisontwikkeling van de betrokkenen. Benaderingen die aan de orde komen, zijn ontwikkelingsonderzoek, *action science* en *grounded theory*. Conclusie is dat de behandelde onderzoeksmethodieken geen van alle voldoen aan alle criteria passend bij de onderzoeksopdracht. Dat betekent dat nieuwe creatieve combinaties zullen moeten ontstaan.

Een ander onderwerp van onderzoek dat vanuit een lectoraat is uitgevoerd, wordt beschreven in het artikel van Van Winkel. Dit onderzoek richt zich op het identificeren van de kwaliteitsaspecten die in de perceptie van de studenten relevant zijn als het gaat om studieloopbaanbegeleiding. Het onderzoek heeft hiermee werkbare hypothesen opgeleverd die de basis vormen voor vervolgonderzoek. Studenten vinden vijf kwaliteitsaspecten met name relevant: inhoud, vormgeving en instrumenten, verloop van de gesprekken, coachingsstijl en competenties van de begeleider.

In de volgende twee artikelen staat het portfolio centraal.

Weijzen en Van den Hurk gaan in op het competentiegericht beoordelen door middel van een portfolio. Ze zijn op zoek gegaan naar de mate van overeenstemming tussen competentiebeoordeling door middel van een portfolio door de opleiders en het oordeel van praktijkbegeleiders over het praktisch handelen van dezelfde student aan de hand van eenzelfde beoordelingskader. Achterliggende doelstelling was een uitspraak te kunnen doen over de betrouwbaarheid en validiteit van portfoliobeoordelingen. Het levert interessante en bruikbare inzichten op over de mogelijkheden en onmogelijkheden van beoordeling door middel van een portfolio versus praktijkbeoordeling.

Strijbos, Meeus en Libotton beschrijven in hun artikel een onderzoek naar de effecten van een portfolio op de zelfsturing en het reflectievermogen van derdejaarsstudenten uit een lerarenopleiding. De conclusie is dat hoewel de zelfsturing significant stijgt, er ook enkele zwakke schakels te onderkennen zijn. De studenten hebben moeite met de evaluatie en heroriëntatie van hun leerproces en met het opstellen en uitvoeren van nieuwe doelen. Opvallend is ook dat studenten reflectie beschouwen als een significant belangrijker beoordelingscriterium dan hun opleiders.

Ten slotte bespreekt Pilot het boek 'Onderwijskunde als ontwerpwetenschap; een inleiding voor ontwikkelaars van instructie en toekomstige leerkrachten' van Valcke.